

Per.
Lat
020

Lateinische Jugendzeitschrift. Latin ifjúsági folyóirat. Revue latine de la jeunesse
Laptulajdonos: Katolikus Középszkolai Tanáregyesület. — Sumpitibus Societatis Magistrorum Catholicorum Mediarum Scholarum Hungariae. — (Praeses: Dr. Andreas Zibolen elnök.)

Administrator (felelős kiadó — Geschäftsstelle — administration), ad quem pecuniae dirigantur: ALEXANDER REGÉNYI, Budapest, VII., Barcsay-u. 5. (tel.: 223—808).

Moderator (felelős szerkesztő — Schriftleitung — rédaction), ad quem manuscripta mittantur: JOSEPHUS WAGNER DR., Budapest, XI., Lágymányosi-utca 20. (telephon: 268—634).

Megjelenik minden hó 20-án. — Prodit singulis mensibus die 20. Pretium subnotationis an. 1940—41: 3 pengoe, extra Hungariam 4 pengoe. Nummaria chartula (vulgo: chèque) postalis in Hungaria: 57.292. Subnotatores earum gentium, unde pecuniarum transmissio impeditur, utantur schidulis «Coupon réponse international» appellatis, quarum si quis decem in epistola ad administratorem mittit, pretium annum solvit.

De Henrico Celio

novo consiliario¹ foederali² Helvetiae.

Henricus Celio qui tertius ex Lepontica Gente in Consilium foederale ingreditur, die XIII. a. Kal. Jul. a. D. MDCCCLXXXIX Ambrisii (Ambri) natus est. In pago natali rudimentis³ imbutus,² litterarum studia Balernae apud Salesianos incepit, quae Mediolani apud Patres Societatis Jesu complevit. Philosophiae studia Einsidiae³ in percelebri Ephebeo⁴ perfecit, ubi et germanicam linguam pure didicit. Postea universitatis studia Friburgi incepta in athenaeis⁵ Florentiae et Mediolani explevit.

Laureas⁶ philosophiae, litterarum et deinde juris consecutus, professionem causidicam et tabellionariam⁷ amplexus est. A. 1916 ad moderandam ephemeridem quae: «Popolo e Libertà» inscribitur arcessitus est. A. 1921 ad negotia forensia rediit domiciliisque suum Biaschae collocavit, ubi usque ad diem moratus est, qua recentem ad magistratum evectus est.

In reipublica administranda ita excelluit, ut iam juvenis in magno Ticinensium Consilio esset, cui a. 1932 praefuit. Post

Henricus Celio.

biennium Consiliarius nationalis electus per breve tempus domum rediit. A. 1932 in Consilium Statūs adlectus est, in quo illi adjudicata est cura publicae institutionis et civitatis moderandae. Actionis vero Catholicae in certamine Henricus Celio inter omnes eminuit. Josephi Motta exemplum sequens per aliquot annos sectionis Leventinensis Unionis Popularis Catholicae praeses fuit. Tum omnes sunt admirati eloquentiam fervidam et persuasivam,

qua argumenta ad vitam regionis pertinentia varia evolvebat. Ticinenses incolae his diebus, laetitiam elati,⁸ novum foederalem Consiliarium Henricum Celio salutant, qui, discipulus Josephi Motta fidem peritiamque sentit. Felices sumus, quia agnoscimus illum Bernae efficaciter animum regionis repraesentaturum esse: helveticum scilicet et catholicum. Fortuna faveat illi! habeatque Confoederatio helvetica nunc et semper pacem ac prosperitatem!
Carolus Amaboldi disc. Lucanensis.

¹ szövetségi tanácsos = Bundesrat
= conseiller fédéral ² az elemi oktatás után = nach dem Anfangsunterricht = après l'enseignement primaire
³ Einsiedeln ⁴ nevelőintézet = Erziehungsanstalt = maison d'éducation
⁵ gymnasiis ⁶ diploma ⁷ közjegyzői = Notariat = de notaire ⁸ büszkén = stolz = fier

LECTORIBUS MINIMIS

Jocosa.

1. Mendicus quidam in angulo viae tussiebat.¹ Vir nobilis misericordiā motus eum affatur: «Veni mecum! Sanum tē faciam. Medicus enim sum.» — Noli hoc facere, — respondet mendicus, — nam de tussiendo vivo.»

2. Magister² doctrinae² sacrae² res explicat: «Quando homo moritur, in terram revertitur et corpus eius pulvis fit.» Discipulus astute³ magistrum interrogat: «Ergo tunc ē nigritā⁴ pulvis carbonis⁵ fit. Nonne?»

3. Magister: «Cur non viā rectā fulgur⁶ procedit, sed modo prorsum⁷ modo retrorsum⁷ micat?» — Discipulus: Ideo certe, quod cum iter⁸ ingreditur,⁸ nondum scit, quō ictus⁹ fulminis⁹ mittat.»

4. Professor ita alloquitur discipulum, qui fraude utebatur: «Dic mihi, bone, quisnam hoc pensum fecerit?» «Pater meus» — respondet ille. Prof.: «Solus pater tuus?» Disc.: «Non. Sed etiam ego eum adiui.»

Joannes Velle disc. Piani Quinqueecclesiensis (Pécs).

1. Homo dives sepelitur. Unus ex praesentibus magna voce flet. «Cur adeo fles, — interrogatur — tu enim non es propinquus mortui?» — «Propter id ipsum fleo, quod non sum propinquus mortui, itaque nihil hereditate¹⁰ accipiam.»¹⁰

2. Homo ebrius¹¹ in caupona. Filius: «Veni, pater, domum, quia iam certe ebrius es.» Pater: «Non prius domum ibo, quam illos duos clavos¹² e muro exstantes quattuor esse videbo.» Filius: «Quietē, pater, domum venire potes, nam e muro unus solus clavus exstat.»

Ios. Németh disc. Ginsiensis (Kőszeg).

1. Domina ad novam ancillam.¹³ «Admoneo te, — inquit — etsi ego cum marito duo tantum in domicilio habitemus, tamen multos tibi labores suscipiendos esse.» Ancilla respondet: «O, ego non timeo laborem. Domi in stabulo¹⁴ octo boves curabam.»

2. A.: «Quam procaces¹⁵ sunt pueri horum temporum! Iam decies voco eos, et tamen non adsunt. Quid fiet ex talibus pueris, cum adoleverint?»¹⁶ — B.: Cellarii.¹⁷

Tiburtius Homik disc. Maconensis.

¹ köhög = husten = tousser ² hittanár = Religionslehrer = professeur d'enseignement religieux ³ ravaszul = schlau = astutieusement ⁴ néger = Neger = nègre ⁵ szén = Kohlen = charbon ⁶ villám = Blitz = éclair ⁷ előre, hátra = vorwärts, rückwärts = en avant, en arrière ⁸ útra kel = aufbrechen = se mettre en route ⁹ mennykő = Blitzschlag = foudre ¹⁰ örököl = erben = hériter ¹¹ részeg = betrunken = ivre ¹² szeg = Nagel = clou ¹³ szolgáló = Dienstmagd = servante ¹⁴ istálló = Stall = étable ¹⁵ engedetlen = ungehorsam = désobéissant ¹⁶ felnő = heranwachsen = grandir ¹⁷ pincér = Kellner = garçon

Ad Heroes.

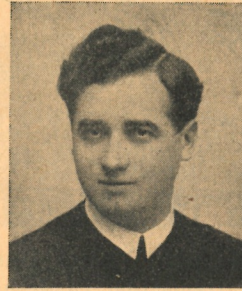
Bellum nos iuvenes morituros vidit et inter

Tartara non timidis nostra anima adstitimus;
Sic sumus occisi et sumus umbrae, cogimus autem
Vivere pro patria hunc immemorem populum.

Georgius Piláthy Bp.

Quid Socrates de percussore¹ censuerit?

Hic eventus magno philosopho, Socrati, accidisse traditur. Custos² publicus² Athenis percussorem insequitur. Percussor etiam praeter domum transcurrit Socratis, qui ante portam stat, et, quamquam custos: «Capite percussorem!» clamat, quietus loco permanet. Homicida¹ ex oculis elabitur³ custodis, qui iratus ad Socratem redit et «Percussorem, — inquit — quem insequar, capere cur non adiuvasti?» «Insequeris percussorem? Sed dic mihi, quid percussor significet!» «Percussor est, qui occidit!» Socrates admirans: «Sic etiam Ianius⁴ percussor est, quia is quoque occidit pecora ad cultrum⁵ destinata!...» Custos Socratem interrumpit: «Percussor est, qui homines occidit.» «Sic carnifex⁶ ille fuit!» Custos furens respondet:

Julianus Ágoston dr. (p. 91.)

«Carnifex tantum capitis⁷ condemnatos⁷ occidit, percussor autem homines innocentes vitā privat!» «Iam intellego te, — dicit Socrates — miles quidam te fugiebat!» «Non miles, quia miles necat homines innocentes in terris inimicis et in bello, sed quem insequeris, eos in sua patria et pacis tempore occiderat!» Socrates frontem⁸ ferit⁸: «Cur non dixisti prius? Medicus igitur ille fuit!»

Paulus Dobó disc. Berzsenyiani Bp.

Cur palumbes nidum⁹ validum construere¹⁰ non possit. Palumbes picam¹¹ oravit, ut se nidificare¹⁰ doceret, pica enim nidificandi artifex maximus est. Pica libenter institutionem suscepit, et nidificans saepe more suo dixit: «Sic fac, ita fac, sic fac, ita fac!»

Palumbes semper respondit: «Scio, scio, scio!» Pica aliquamdiu¹² quiete audiebat, sed tandem irata est. «Si scis, fac!» — et nidum reliquit ex dimidia parte perfectum. Palumbes postea iam nihil ex hoc artificio discere potuit.

Ericus Zajta disc. Keszthelyensis.

¹ gyilkos = Mörder = assassin ² rendőr = Schutzmann = sergent de ville ³ eltűnik = entwischen = disparaître ⁴ mészáros = Fleischer = boucher ⁵ kés = Messer = couteau ⁶ hóhér = Henker = bourreau ⁷ halálra ítélt = zum Tode verurteilen = comdamner à mort ⁸ homlokára üt = auf die Stirn schlagen = se frapper le front ⁹ vadgalamb = Holztaube = palombe ¹⁰ fészket rak = ein Nest bauen = faire son nid ¹¹ szarka = Elster = pie ¹² egy ideig = eine Zeit lang = pendant quelque temps

Quid sibi „SALATA“ velit?

Gustavus magno cum clamore irrumpit in classem: «Hic est Iuventus!» Nos omnes, «veteres lectores» ephemeridis, gaudentes iubilantesque¹ accepimus Iuventem. Discipulus «novus» quidam, qui ex alio gymnasio venerat, mirans rogat me: «Cur ita gaudetis Iuventute advenienti?»

¹ ujjongva = jauchzend = jubilant

Lectores collegii «Salata» minores et maiores.

Responsum datum est: «Quia omnia pulchra et utilia legimus in hac ephemeride. Tu fortasse Iuventutem ignoras?

— Audivi iam aliquid de eo, sed ipsam ephemeridem ignoro. Quot discipuli legunt apud vos — nunc iam «apud nos!» — Iuventutem?

— In diversis classibus 180 sunt lectores.

— Eodem loco atque tempore legitur Iuventus?

— Non. Per² classes² conveniunt pueri Iuventutem lecturi cum professoribus. Solent etiam in scholis³ Latinis legere, ut vivam linguam Latinam exerceant.

— Habetisne societatem?

— Ita. Nomen nostri collegii est SALATA (Societas Amicorum Latinitatis Agriensis). Primo dr. *Vincentius László* — nunc director gymnasii Ordinis Cisterciensis de rege nostro Bela III. appellati Bajae — tunc professor Agriensis legebat Iuventutem unā cum discipulis. Societas nostra «SALATA» nominata a professore *Juliano Agoston doctore* anno Domini 1936 condita est.

— Quid legunt minores?

— Iocosa legunt libenter, sed iam incipiunt etiam difficiliora convertere.

— In fine Iuventutis sunt aenigmata, scitisne etiam ea dissolvere?

— Non solum dissolvere scimus, sed etiam nos ipsi mittimus aenigmata, et nonnulla iam publici⁴ iuris⁴ facta sunt.⁴ Maior pars nostrum dissolvit aenigmata, ad moderatorem mittit, ut praemia pulcherrima accipere possit.

— Amice, itaque lingua Latina vivit in Bernardino!

— Ita est, vivit, et nos in classibus inferioribus sic salutare solemus: «Ave!» et reponsum: «Salve, amice!» damus. Lingua Latina vivit in toto orbe terrarum, quia omnibus locis sunt vivuntque homines — imprimis inter sacerdotes catholicos — qui latine loqui sciunt.

Nunc intrat professor in classem. Professore latine salutato oramus. Tum auditur «Considite!»⁵ considimus aperimusque amatam Iuventutem legendi causa.

Andreas Tarnai, disc. VI. cl. Bernardini Agriensis.

² osztályonként = klassenweise = par classe ³ tanóra = Lehrstunde = classe ⁴ megjelentek = sind erschienen = ont paru ⁵ üljetek le = setzt euch = asseyez vous

LECTORIBUS MEDIIS

Senescit in me omnis lente...

*Ubi es, o, ver iuventutis,
ubi es, claritudo lucis? ...
Senescit in me omnis lente:
vita, viae, dies noctesque
manent alta posita mente...*

*Ubi es, o, ver iuventutis?
Panditur in me via crucis;
in via ibo desolata,
frustra tend(o) ad sidera palmas,
animo nox incubat atra.*

*Ubi es, o, ver iuventutis?
Pro lacrimis quis ploret fusis?
«Solus eris!» — sic flebunt stellae,
«solus eris, solusque manes!» —
insequuntur atrae procellae.*

*Ubi es, o, ver iuventutis?
Appropinquat nox senectutis.
Terra virida et fecunda
carex¹ fit vitamque amatam
vorat crudelis mortis unda.*

*Ubi es, o, ver iuventutis,
ubi es, claritudo lucis?
Senescit in me omnis lente:
vita, viae, dies noctesque
manent alta posita mente.*

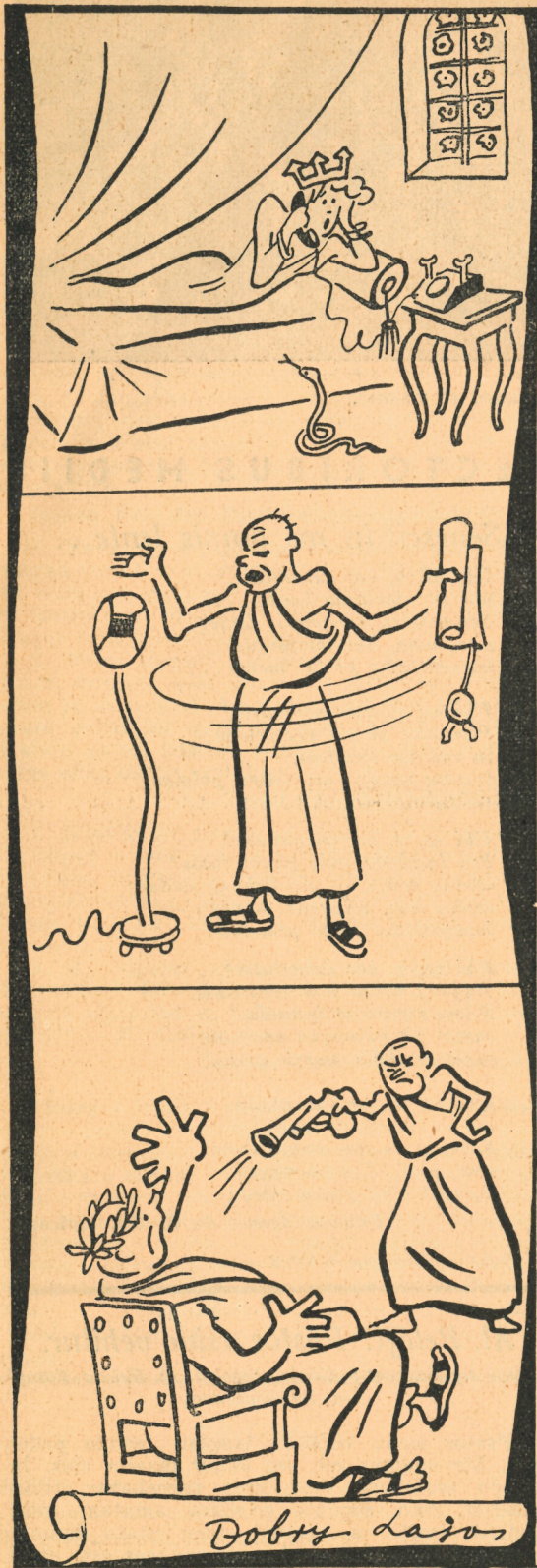
Iulianus Agoston dr. O. Cist. Agriensis.

¹ sás = Riedgras = carex

Al. Petöfi: Pastor asino vehitur.

Latine reddiderunt: *Gisela Sikolya*, et *Helena Faragó* disc. Mezötúrienses.

Pastor asino vehitur, tangunt terram pedes eius. Vir magnus est, sed maior maeror eius. In campo gramineo, dum grex pascebatur, tibiis caneabat, cum repente puellam amatam mori audivit. Insilit in asinum, cursu citato domum tendit. Sed iam sero advenit, cadaver est, quod vidit. Dolore asperrimo affectus quid faceret? Baculo caput asini vehementer percussit.

Caesar bracis equestribus indutus.⁽²⁾

Narratio iocosa. Scripsit *Andreas Kinizzi*, Convertit *Vincentius Gombár Bp.*

Non diu pugnatum est. Miles Aegyptius aëroplanis Romanorum pugnatoriis resistere non valuit. Cleopatra statim telegramma misit ad Societatem Nationum. Quae autem forte de disarmatione³³ deliberabat consilioque³⁴ secundo, ut hac de re consultaret, mandavit. Quod anno a Chr. n. 35-o accidit, at nemo, ut aliquid hac de re in annum p. Chr. n. 1237-um decerneretur, futurum esse sperabat.

Aegyptii devicti sunt. Quo die omnes Romani vinum³⁵ Campanum³⁵ bibebant, in subterraneis curribus vi electrica actis patricii ac servi inter se complectebantur spectaculaque³⁶ cinematographica³⁶ ubique gratuita plebi dabantur. In officiis³⁷ tabellaris³⁷ epistulae sigillis³⁸ propriis³⁸ signabantur et senatus radiophonice dixit imperatori victori salutem.

— Faciamus excursiones³⁹ dominicarias³⁹ in Aegyptum! — Adhortabantur Romanos officia⁴⁰ itineraria. Quod Caesaris perniciem erat. Ipse, qui quondam bracis equestribus indutus lintre⁴¹ bipali⁴¹ transierat Rubiconem, homo⁴² plumbeus⁴² evasit. Nihil aliud fecit, nisi paginis «bridge» lusit, et Cleopatra, directrix atrii⁴³ paginarum, omnino irretivit⁴⁴ virum inconstantem.

Dum imperator in balneis⁴⁵ Aegypti litoralibus⁴⁵ morans ad numeros musicae «jazz» saltabat, Cassius et Brutus viros, qui mores civitatis corrigere vellent, collegerunt. Adversarii Caesaris libellis⁴⁶ suspiciosi et in actis⁴⁷ quoque hebdomadariis⁴⁷ ductores amoverentur senatusque dissolveretur, us vehementissime postulabant. Sero est Caesari telegraphice nuntiatum: «Statim domum redi, adversarii tui furunt!»

In curia imperator ab adversariis vehementissime interpellatus est. Praeses nequiquam Brutum oratione⁴⁹ prohibebat, Brutus dicere perrexit, quin etiam e sclopetulo automatico (= revolverio) bis glandes⁵⁰ in Caesarem misit, quod cor principis civitatis grandaevi perferre non potuit. Ceteroqui iam diu neuropathia⁵¹ cordis⁵¹ laborabat.

— Eheu, mi fili, Brute! — susurravit summissa voce. Quam effrenati sunt hi, qui nunc vivunt adolescentes... Frustra sum te, Brute, bene educare conatus...

Tum fessas clausit palpebras,⁵² nam quomodo fabula illa Shakespearii summo artificio perfecta anno p. Chr. n. 1940-o depravaretur, videre noluit.

Finis.

³³ leszerelés = Abrüstung = désarmement ³⁴ albizottság = Unterkommission = sous-commission ³⁵ pezsgó = Sekt = champagne ³⁶ mozielőadás = Kinovorstellung = = du cinéma, des représentations cinématographiques ³⁷ postahivatal = Postamt = bureau de poste ³⁸ különleges pecsét = Spezialstempel = estampille spéciale ³⁹ wikendre (megy) = Wochenendausflug = excursion de dimanche ⁴⁰ utazási iroda = Reisebüro = bureau de voyage ⁴¹ kajak = Paddelboot = caïak ⁴² nyárspolgár = Spießbürger = petit bourgeois ⁴³ vulgo Salon ⁴⁴ behálóz = bestricken = enjôler ⁴⁵ parti fűrdő = Strand = plage ⁴⁶ rőpirat = Flugschrift = libelle ⁴⁷ hetilap = Wochnschrift = revue hebdomadaire ⁴⁸ feloszlat = auflösen = dissoudre ⁴⁹ a szót megvonni vkitől = das Wort entziehen jmdem = retirer la parole à qqun ⁵⁰ lő = schießen = tirer ⁵¹ szívidegesség = Herzneurose = névrose cardiaque ⁵² szempillák = Augenlieder = cils

Certamen corrigendi.

Epistola mendosa mense Dec. (pag. 31) lectoribus nostris corrigendi causā proposita hic corrigitur:

Amantissime¹ Domine Moderator Iuventutis!

Iam iterum audeo cum² epistola² mea Te interpellare, sed amor Iuventutis debet³ me. Nunc gratia Tui⁴ cogit ad⁵ gratiam⁵ agere. Valde gavisus sum, quando accepi epistolam Tuam, et libenter mitto⁶ a⁶ Te⁶ acceptos⁶ iocos⁶ latine⁶ retrorsum.⁶ Magno cum gaudio et multo cum animo laboravi⁷ iocos⁷. Epistola enim Tua vim⁸ dedit⁸ mihi et⁸ ignem,⁸ ut opus⁹ parvum⁹ meus⁹ bonum esset et¹⁰ Tibi gaudium parvum volo¹⁰ cum¹⁰ eo¹⁰ parare.¹⁰ Accipe ergo cum amore, quia ego¹¹ etiam¹¹ maximo amore trado Tibi. Et valde gadirem,¹² si Tu vitia me¹³ corrigares.¹⁴ Tali animo dico Tibi salutem, et expecto monitiones¹⁵ Tuas. Ob¹⁶ munus¹⁶ humaniter¹⁶ gratias agit Tibi discipulus magnus¹⁷ Tuus E. H.

Recte: ¹ Amatissime ² epistola ³ incitat, excusat ⁴ Tua ⁵ me gratias ⁶ remitto iocos, quos a Te accepi, latine redditos ⁷ operam iocis dedi ⁸ vim animi dedit, animum meum inflammavit ⁹ opusculum (= opus parvum) meum ¹⁰ quo . . . afferre volo ¹¹ etiam ego ¹² gauderem, gaudebo ¹³ mea ¹⁴ corrigeres, correxeris (fut. perf.) ¹⁵ admonitiones ¹⁶ pro humanitate Tua ¹⁷ parvus (?), fidelis

Praemium ab Societate Magistrorum Cath. Med. Sch. datum meruerunt: Martha Schmidt *Scarabantina*, Maria Kónya *Sabariensis*, Ladislaus Keleti (gymn. IPEA) *Budapestinensis*, Joannes Smolcz *Nyergesujfalvinus*, Laudantur: *Lud. Lukács, Frid Kreiner*

Nuntii recentissimi.

De Tartaris in Hungariam irrupentibus. Tartari ex Asia venientes multis populis devictis a. 1241 etiam in patriam nostram irruerunt. Dux exercitus rex Béla IV. erat, sed in proelio etiam comes Colomannus excellebat. Castra Hungarorum in campo Mohi¹ posita et plaustis circumdata erant, itaque milites nostri neque effugere, neque se defendere potuerunt, cum castra a Tartaris inflammata sunt. Hungari devicti sunt. Tartari

Hungari a Tartaris capti.

Guillelmus I imperator inter rusticos Hungaricos a. 1910.

postea exierant et rex Béla IV. reversus in patriam suam ruinis conspectis Hungariam renovare et reficere decrevit. Hoc consilium revera exsecutus¹ est, quare iure regem Belam IV. secundum conditorem patriae nominare possumus.

Hugo Rác disc. Makónensis.

Guillelmus II imperator ultimus Germaniae in Batavia², ubi iam plus 22 annos in exilio voluntario egit, emboliā³ pulmonis⁴ confectus repentinam mortem obiit. Guillelmus non contempsit patriam nostram, cuius hospitio in venationibus compluries fruebatur.

Nuntii belliei. In Aethiopia princeps Aostae Anglis se copiasque suas tradere coactus est. Haile Sellassie iterum regnat in urbe Addis Abeba, sed adhuc aliae copiae Italorum fortiter Anglis resistunt. Germani nova arte pugnandi usi insulam Cretam occupatam militibus suis mirabilibus — umbella⁵ pensili⁵ instructis — debent. Naves bellicas Anglorum ab insula Creta Germani Italique pyrobolorum⁶ missoribus⁶ depulerunt. Angli nunc fictis causis Syriam occupare conantur.

Ab Societate Amicorum Litterarum⁷ Humanarum⁷ Hungarica (Parthenon) nuper invitatus *Otto F. Walter* professor Universitatis Regiomontanae⁸ perclarus scholas⁹ utilissimas iucundissimasque de cupiditate gloriae Graecorum antiquorum habuit,⁹ quas auditorum multitudo plausu atque acclamatione persecuta est. In imagine nostra ab laeva *Walter* professor, ab dextra *Leopoldus Baranyai* novus praeses Societatis Parthenon in atrio aedium¹⁰ municipalium¹⁰ novarum stant. (pag. 34.)

¹ megvalósít = verwirklichen = réaliser ² Hollandia ³ véredényeldugulás = Blutgefäßverstopfung = embolie ⁴ tüdő = Lunge = poumon ⁵ ejtőernyő = Fallschirm = parachute ⁶ bombavető = Bombenwerfer = lance-bombes ⁷ eruditionis classicae ⁸ Königsberg ⁹ előadást tart = einen Vortrag halten = faire un discours ¹⁰ városháza = Stadthaus = hôtel de ville

Az Országos Magyar Sajtókamara, hogy a háborús viszonyok folytán a lapkiadásra háruló rendkívüli nehézségeket némileg enyhítse, kénytelen volt egyes megtakarítási rendelkezéseket életbe léptetni, amelyek minden lapkiadóra nézve egyaránt kötelezőek. Ezek szerint a budapesti és vidéki sajtónak egyaránt megtiltotta tiszteletpéldányok adását, valamint eltiltotta a lapkiadót bárminemű ajándékozás, pályázat és rejtvény-megfejtési jutalom, kedvezmény nyújtásától. Ezen tilalom kiterjed minden előfizetésgyűjtéssel foglalkozó vállalkozásra, de a külföldre nem vonatkozik. Tudva, hogy az általános anyagdrágulás, a hiányzó vasutszállítás helyett beállított autó, sínautó és repülőgépszállítás hatalmas tulkiadásai alig elviselhető terheket rónak a lapkiadásra, az olvasóközönség bizonyára megértéssel fogadja az Országos Magyar Sajtókamara intézkedéseit.

Országos Magyar Sajtókamara.

Camera Diurnariorum Publica Hungariae, ut difficultates extraordinarias propter belli tempora edendis ephemeridibus obtingentes temperaret, quaedam praecepta de parsimonia dare coacta est, quibus editores omnium ephemeridum pariter tenentur. His praeceptis ephemerides et Budapestinenses et provinciales pariter vetuit exemplaria honorifica (gratuita) dare, simul interdixit editoribus ephemeridum, ne dona qualiacunque, praemia certaminum aenigmatum dissolutorum aut beneficia tribuerent. Hoc interdictum ad omnes negotiatores subnotatoribus colligendis operam dantes pertinet, sed ad civitates extraneas non. Lectores non igno- rantes caritate materiarum universā, nec non sumptibus digarum (quibus desit iugum), automobilium binario vehentium, aëroplanorum pro vectura ferroviaria intermissa usurpatorum nimis adauctis onus vix tolerabile editoribus ephemeridum imponi, certe intelligenter haec instituta Camerae Diurnariorum Publicae Hungariae accipient.

Camera Diurnariorum Publica Hungarica.

Carissime Domine Moderator Iuventutis!

Quotannis binos ludos Latinos edere solemus: alteram VII—VIII., alteram V—VI. classes. Hoc anno mense Martio V—VI. classes acroasin Latinam fecerunt. Tam bene partes nostras egimus, ut Reverendissima Mater Directrix et Professores nostrae comprobationem pro eventu significarent. Magna cum diligentia libellum pulchrum componere studebamus, quem Vobis quoque mittimus.

Libellus (programma).

1. Verba saluatoria, dicit: Helena Vass VI. cl.
2. Embaterium Transsilvaniense. Cantatur a disc. V. et VI. cl.
3. De Transsilvania reddita. Scripserunt et recitant: Camilla Kiss et Eva Bóta V. cl.
4. Colloquium. Scripsit: Margaretha Bella VI. cl. Recitatur a Margaretha Szűcs, Maria Antal et Margaretha Bella VI. cl.
5. Arbor fiam... Cantatur a disc. V. cl.

Prof. Otto F. Walter et Leopoldus Baranyai. (pag. 93.)

6. Carolus Kisfaludy: O patriae pulchri fines. Recitatur ab Etelca Pintér V. cl.

7. Rosa est in colle. Cantatur a disc. V. cl.

8. Iocosa. Latine recitatur a Margaretha Házi VI. cl.

9. Colloquium de Arria. Scripserunt et enarrant: Angela Komlós et Clara Hámory V. cl.

10. Elisabeth Gyopáros VI. cl.: Diákpályánk. Recitatur a Maria Schmiedthoffer VI. cl.

11. Credo Hungaricum. Cantatur a disc. VI. cl.

Speramus fore, ut insequenti occasione etiam pulchriorem libellum possimus componere. Nunc simul ferias paschales clementiae Dei plenas Vobis precor cum Professore nostra amicusque:

Elisabeth Gyopáros disc. VI. cl. gymn. Scarabantiae, die 3. m. Apr. a. 1941.

LECTORIBUS MAIORIBUS

Programma certaminis poetici ab academia disciplinarum Nederlandica ex legato Hoeufftiano in annum MCMXLII indicti. De tredecim carminibus ita est iudicatum: Praemium aureum reportavit Carmen c. t. *Templum Divini Spiritus*.

Ad novum certamen cives et peregrini invitantur his legibus, ut carmina latina non ex alio sermone versa nec prius edita argumentive privati nec quinquaginta versibus breviora, nitide et ignota iudicibus manu scripta ante Kal. Ian. A. MCMXLII mittantur ad «het Bestuur der Nederlandsche Akademie van Wetenschappen, Trippenhuis, Amsterdam», munita sententia, item inscribenda scidulae obsignatae, quae nomen et domicilium poetae indicabit. Ceterum iudicibus gratum erit, si poetae in transcribendo portabile prelum britannicum (*type-writer*) adhibuerint, ac si, quemadmodum in editionibus poetarum fieri solet, sextum quemque versum numero insigniverint.

Praemium victoris erit nummus aureus quadringentorum florenorum. Carmen praemio ornatum sumptibus ex Legato faciendis typis describetur eique subiungetur alterum laude ornatum, si scidulae aperienda venia dabitur. Id autem ante Kal. Iul. proximas fieri debet. Exitus certaminis postremum in conventu Ordinis mense Aprili pronuntiabitur, quo facto scidulae carminibus non in volumen receptis additae Vulcano tradentur.

Amstelodami, die 1° m. Maii

A. MCMXLI.

P. Scholten

Ord. lit. acad. reg. ab actis.

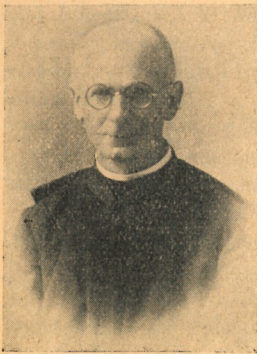
Praemium ab Societate nostra sociis iuvenilibus diligentissimis datum liber est, qui inscribitur: «Jézus élete. A négy evangélium alapján összeállította dr. Gáspár Pál. Hoc praemium sorte obvenit Mariae Dischka (Angelanum), Theresiae Weisz (Giselanum), Ioanni Néveri (gymn. Acad.), Alexandro Weber (Scholae Piae) Budapestinensibus; Francisco Liska Bajano; Ernesto Réti Dombóváriensi; Ottoni Waldner Gyöngyösiensi; Ladislao Javorik Keszthelyensi; Helenae Tóthszöllösy Kaposváriensi; Hugoni Rác Makonensi; Friderico Kreiner Magna-Canissano; Ladislao Harsányi Papensi, Margarethae Bella Scarabantinae; Ladislao Almássy Szegedinensi.

Summarium praeconii Instituti Studiorum Romanorum intitolati «Per lo studio e l'uso del latino. Bollettino Internazionale.» Fasciculus II. (Iul.—Sept. a. 1940):
 1. Lo studio e l'uso del latino nel mondo: a) L. Meier O. F. M.: Ecclesia Catholica et usus linguae latinae in Germania. — b) C. C. Kapnucaias: De studiis latinis apud Neograecos. — c) G. E. Duckworth: De recentibus propensionibus ad classica studia pertinentibus in Foederatis Civitatibus Americae. — d) E. vitéz Mészáros: De cultu litterarum et de lingua latina Hungariae Medii Aevi. — 2. Contributio «Instituti Studiorum Romanorum» ad studia latina congressibus suis. — 3. Centrum internationale nuntiatorium: Centrum didacticum linguae latinae. — Cultura classica in Bulgaria. — Transmissiones radio-phonicae latinae in Hungaria. — Nuntii de America. — Acta diurna de lingua latina.

Andreas Avenarius presb. Clarissimo viro Joseph Wagner doctori sal.

Decebat sane iam pridem mittere ad te respon-
 sionem illius humanissimae cartulae — vel illarum
 litterarum — quas sub annorum huius et superioris
 divortio ad me dederas. Quod nondum rescripti, etsi
 mihi tribuendum ignaviae est, tamen non omnis in
 culpa sum; qui ex octobri proximo eo utar statu
 valetudinis, ut ab omnibus negotiis, quae sedendo
 absolvuntur, reformidem prorsus et abhorream. Haec
 causa est, quod rarius, quam solebam, mittam ad
 commentarios Latinos machinae meae subolem et
 quod meum litterarum negotium commerciumque
 misere constitit. Tu vero mittendis nihilominus
 fasciculis Iuventutis me excitas, ut saltem
 hoc grati animi indicium cudendum malleolis
 machinae officialis meae censerem, quo simul et me
 et te consolarer spe me post aliquam curam corporis
 ad pristinam scribendi alacritatem frequentiamque
 reversurum esse.

Imaginem volueras meam; sed oro te, qui potest
 tibi in mentem venire hominem tam obscurum, cuius
 opera fere universa in ipsius cerebro interiere, con-
 spectui proponere ut cogitares lectorum Iuven-
 tutis? Nunc ubi videam istud periculum iam
 abisse, oblectatus tua in commentariorum fo-
 liis imagine, copiam tibi addidi illius luci-
 geniae effigiei, quam ante annos duos mihi
 faciendam curavi pro syngrapha ab isto Fel-
 lici, cuius post sollemnia ecclesiastica photo-
 grammata in illustratis libellis non raro con-
 spiciuntur. Det tibi et tuis Deus O. M. suae

Andreas Avenarius.

gratiae abundantiam diutissimeque salvum te servet
 incolumemque promotorem rei Latinae rei tam
 pulchrae.

V. Idus Maias.

Collegio del Verbo Divino,
 Roma, Via Travicella, 30.

AENIGMATA

Solutiones aenigmatum numeri VIII.

1. Luna, uxor, nota, orat. — 2. Nihil tam incertum,
 nec tamen inaestimabile est, quam animi multitudinis. —
 3. S, is, vis, avis, navis, gravis, ignavis. — 4. Memento
 mori. — 5. Senator, Manlius, murmur, timeo, puta, nil,
 tot: Tempora mutantur et nos mutamur in illis. — 6. Han-
 nibal superavit Alpes. — 7. Ad libram: 1. Latona. 6. Ubi?
 8. Centum. 9. Alce. 12. Ixion. 14. Os. 15. Os. Ad perpen-
 diculumç 1. Luca. 2. Tunc. 3. Obtexo. 4. Ni. 5. Velis.
 7. Amant. 10. Cis. 11. Eo. 13. Is. — 8. Umbra. — 9. Digi-
 tabulum. — 10. Cassis — classis.

Aenigmata recte dissolverunt: C. Bauer, E. Bányai,
 M. Blandl, M. Göntér, A. Salamon, E. Stohl, M. Szalay,*

Lectrices nostrae in Angelano Bp.

E. Szál, H. Trombitás, B. Varga (Angelanum), E. Gárdosi,
 G. Schwartz, L. Arany, B. Balogh, G. Bien, O. Beck,
 G. Blum, R. Deutsch, L. Ferenczy, P. Forgács, St. Haás,
 G. Hajdú, G. Kiss, Al. Kollár, L. Kreutle, St. Lukács,
 J. Papp, A. Páris, Th. Rózsa, T. Soltész, T. Stiller,* P. Szi-
 lárd, Z. Tóth, G. Várnai, C. Vadadi, E. Weisz, St. Avari
 P. Kartschmaroff, Fr. Gaál, Fr. Kőbán, Fr. Szűcs, G.
 Strausz (Bolyayanum), G. Wollitzer, G. Szatmári,*
 (Berzsenyanum), Fr. Vörös (Keményanum), E.
 Schwarzenberg (gymn. Evang. conf.), V. Várady* (Marga-
 retheum), Fr. Bánát (Stephaneum), C. Wohl* (Veresianum),
 fratres Székely (gymn. Archiep.) Budapestinenses. Fr. Liska
 Bajanus. E. Réti Dombóváriensis. G. Papp* Neoseliensis, E.
 Kovács Keszthelyensis. St. Ipkovich Ginsiensis.* M.
 Csengery,* L. Csurilla, M. Köch, M. Krajcsik, J. Molnár,
 A. Nagy, H. Nagy, H. Pintér, V. Schág, P. Szinay, S.
 Szvircek, E. Tóth Magno-Varadinenses. M. Bella (Angela-
 num) Scarabantina. M. Kónya Sabariensis. S. Rosenfeld*
 Ungváriensis. M. Böhm Zalaezerszegiensis. S. Ember, H.
 Faragó, G. Sikolya, E. Tóth, G. Besse,* I. Rákóczi
 Mezőturienses. Fr. Kreiner Magna-Canissanus. I. Bösze,
 G. Klingner, L. Lukács, I. Smolczar, Au. Tóth, V. Fle-
 kács* Nyergesújfalvini. L. Balogh, Th. Bálint, A. Berecz,
 Em. Boross, Z. Gaál, I. Gerebenics, Ad. Gógös. L. Har-

sányi, Z. Horváth, L. Kertész, L. Nemesvölgyi, I. Polgár, O. Póczik, P. Szabó, T. Schweighoffer, L. Vattay (*Maurinum*) Papani. M. Molnár, L. Aszódi, O. Jákó, B. Révész* *Szolnokienses*. L. Erdős, I. Klinszky, I. Száya, P. Szontagh, G. Vongrey, A. Haraszti,* L. Lenkei, V. Varga *Agrienses*. Schola commercialis Genavensis.* Stellula (*) indicat eos, quibus praemia ab Societate Mag. Cath. M. Sch. data sorte obvenerunt.

1—3. *Quadrata magica.*

1.					A A A A	A A D D
2.					E E E E	D E E E
3.					L L M M	E I I T
4.					D P R R	R R T R

- 1. Non bene. Donavi, tribui.
- 2. Porcus ferus. Forma verbi «esse».
- 3. Mater Helenae pulchrae. Donare, tribuere.
- 4. Forma verbi «esse». Viam carpentes facimus.

Petrus Vette disc. Kaatsheuvelensis (Hollandia). *Robertus Sulka* disc. Levanus.

1.					A A A A E	Cibus quotidianus.
2.					E E E E E	Pellere.
3.					E I L M M	Scorpionem.
4.					N N P P R	Iracunde. [rale.
5.					R S S T G	Adverbium nume-

Ioannes Velle disc. Piani Quinqueecclesiensis (Pécs).

4. *Angulus magicus.*

A A E E E E	Frater Morphei.
E C C G I	Mater Proserpinae.
L L O O	Praepositio.
R R S	Bestia rapax.
S S	Pars vultus.
S	Consonans.

Zoltanus Gaál disc. Maurini — Pápa.

5. *Pyramis.*

1	Consonans.
2 1	Pronomen determinativum.
3 2 1	Causa iudicialis.
4 3 2 1	Tu nutris.
5 4 3 2 1	Forma verbi «malle».

Georgius Wollitzer disc. Berzsényiani Bp.

6—7. *Ad saltum equulei.*

			su-				
		rum.		vis-			
		ci		o-			
	ti-	pri-	stul-	o-	ne-	li-	tia
	est	ali-	Pro-		rum	re,	
ae		ti-	um		ob-	cer-	vi-

Emericus Kákonyi disc. Colocensis (Kalocsa).

lus	a	Nun-	um,	ti-	in	ge-	gau-	gi-
ti-	Sal-	ge-	ter-	Glo-	di-	lan-	num,	ni-
in	pa-	ri-	bus:	An-	ris	tum	vi-	gnum
va-	o	ri-	cel-	rem	bis	di-	Deo.	mi-
sto-	ex-	to-	vo-	bus	sis	ho-	ma-	xit

Lad. Harsányi disc. Maurini — Pápa.

8. *Rete magicum.*

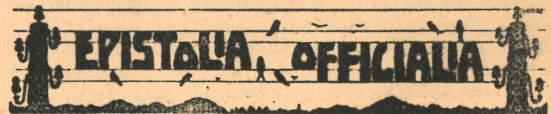
1.								
1.								
2.								
3.								

- 1. Incolae oppidi Fundorum.
- 2. Regio in Palaestina.
- 3. Aliquem parem seu aequalem facio.

Guilelmus Volonterio disc. Lucanensis (Helvetia)

Nota. Lectoribus minimus: 1—5, mediis et maioribus 6—8. — Quisquis aenigmatum tot solvat, quantum potest. Etiam unum solum aenigma solventibus praemium petere licet. Discipuli eiusdem scholae solutiones a professore suo collectas in communi involucro epistulae ad moderatorem *J. Wagner* (Budapest, XI., *Lágymányosítéa* 20.) mittant.

Terminus solutionum: Calendae Octobres.

Corrigenda numeri IX (m. Maii): pag. 81: pro: «et cultu» lege: ex cultu.

Avenarius. Nonnulli iam interrogaverunt, cur imaginem Tuam in fasciculo VIII non publicassem. Quibus nunc epistola Tua — mihi semper cara, sed haec carissima — respondet. Pro amicitia Tua gratias ago singulares. Da operam, ut valeas; hoc mihi gratius facere nihil potes. — Index opusculorum ante Nonas Iun. acceptorum: 1. *Z. Gaál* 27, *Fr. Kreiner* 5, *M. Böhm* 3, *St. Ipkovich* et *O. Jákó* bina aenigmata miserunt. 2. Alia opuscula composuerunt: *T. Homik*, *A. Tarnai*, *P. Dobó*, *C. Ács*, *L. Keleti*. — *C. Lackner*. Duo ioci boni sunt. Liber Chimanii (a. 1822) iam divenditus est. Libri «Sprechen Sie lateinisch?» editor est *Ferd. Dümmler*, Bonn—Berlin. Pretium editionis VIII (1939) est 2.70 M. Per librarium hunc librum emere potes. — *C. Wohl*. Textum Hungaricum non remisisti. Mitte igitur! — *Fr. Palata*. Gratias ago pro opusculo utili. Mense Dec., cum 16 paginas dare licebit, prodibit. Cura, ut valeas! — *Ag. Salamon*. Narratio, in qua de Nativitate Christi agitur, mense Dec. adetur. — **Sociis lectoribusque moderator et administrator otium amoenissimum per aestivas ferias exoptant.**